NĂM THỨ MƯỜI. - SỐ THỨ 1725 MỖI SỐ 0$02 NGÀY THỨ BẢY 15 DÉCEMBRE 1922

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Một năm.	Sáu tháng.	Ba tháng.	Một tháng.
Mua giấy báo thì phải trả tiền trước và tính theo tháng mỗi tháng 0$10	6$00	3.00	1.50	0.50
Người đứng đến nhà	6$90	3.50	1.75	0.60
Gửi về tỉnh lẻ	8.00	3.20	1.60	0.55
Mandat Trung-kỳ và Lào	8.00	3.20	1.60	0.55
Mandat Pondichéry và các thuộc địa Pháp	9.00	4.50	2.25	0.60
Ngoại-quốc	»	4.50	»	0.75

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 160

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large

1re page
- Une seule insertion. . . . 0$30 le c/m
- Par contrat annuel
- Par centimètre et par insertion. . . . . 0$16 le c/m

Réclame dans la 1re page. . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Một nghĩa-vụ nên biết

Ta thường được mục-kích có lắm nhà đối với kẻ đầy người tớ ở một cách rất là tàn-nhẫn ác-nghiệt, coi lũ tôi tớ như là những vật vô tri vô giác, như cục đất, như khúc gỗ, chớ không phải là người! Vì thế nên động một tí là đánh đập tàn nhẫn, động một tí là chửi rủa om-sòm — nhất là các bà các mợ — không còn tơ mà một chút chi là có lòng thương hại đến kẻ không may mà phải sa vào nơi hèn hạ khổ sở kia nữa! Ôi! kẻ đầy người tớ há có phải là giống vật ngu si đần-độn, chúng vốn cũng là người có đủ tri-giác cảm-tình, cũng biết thế nào là sung sướng, cũng rõ thế nào là nhục nhằn, cũng hiểu thế nào là đau đớn, nhưng chỉ vì chúng số phận không may, tài học không có, mới phải đem thân ra làm nô-lệ cho có miếng cơm mà ăn, manh áo mà mặc, để tránh khỏi cái tội cơ-hàn khổ sở đó thôi! Đã là kém tài kém học thì trong sự hành-động sao cho tránh khỏi những điều lầm lỗi — mà đến người học-thức thông-minh cũng không dám chắc là không bao giờ lầm lỗ nữa thay! — Vậy nỡ nào đem lòng cay nghiệt mà hành hạ chúng cho đành! Vẫn biết rằng có người vì bất đắc-dĩ mới phải đánh mắng lũ đầy tớ, song lại thật lắm người hình như cho sự đánh đập chửi rủa lũ gia-nhân là một sự thường, là một điều phải có luôn luôn, có thế mới tỏ ra được rằng mình là nhà sang-trọng có lắm kẻ phục-dịch hầu hạ hơn người! Ôi! độ-lượng nhỏ mọn thay mà lạ-lùng thay!

Trước hết cách cư xử đó có can thiệp đến giá-trị của từng người. Giá-trị người ta không phải là ở tiền của chức tước, không phải là ở giòng-giối cao-sang, không phải ở tài cao học rộng mà là ở đức hạnh làm ra. Giá-trị đã ở đức-hạnh mà ra, thì thường người hay xét đoán giá-trị mình ở như sự hành-động hằng ngày của mình. Mình cư xử mà trái cương-thường luân-lý thì dù mình tiền rừng bạc bể, học rộng tài cao, họ cũng không coi mình vào đâu, cái giá-trị mình cũng không ra gì cả. Nếu mình cư xử phải đạo, ăn ở phận mình, thì dù mình ở nhà gianh vách đất, học thức tầm thường, cũng vẫn được người ngoài kính nể yêu vì, cái giá-trị mình vì đó mà lăng thêm lên vậy. Giá-trị đã ở đức hạnh mà ra, vậy người mà cư xử tàn nhẫn, ăn ở cay nghiệt đối với gia-nhân đầy tớ nay đánh mai chửi, không lúc nào bình, người mà như thế có thể gọi là một người có đức hay không? Đối với những người như thế lắt ai cũng cho là độc ác, ai cũng bảo là vô lương tâm; như thế thì còn mong thiện-hạ kính vì sao được, còn mong giá trị hơn người sao được? Ta thường thấy thiên hạ khen người ấy người nọ có lòng nhân đức biệt thường đến lũ gia-nô, chớ ta chưa hề thấy ai ca-tụng những người hay hành hạ lũ đầy tớ bao giờ! Tóm lại muốn cho tư-cách được hoàn-toàn, muốn cho giá-trị không bị mất, thì tai nên cư xử sao cho phải đạo, sao cho không trái luân thường, mà một điều trọng những điều ta nên lưu-ý là ta không nên tàn nhẫn với lũ gia-nhân.

Cư xử tàn nhẫn với gia-nô không những có can thiệp đến giá-trị của ta, lại còn có ảnh hưởng đến nền gia đình giáo dục nữa. Những nhà có nuôi đầy tớ thường là những nhà hoặc bận buôn bận bán, hoặc lắm chàu nhiều con. Đã có nhiều con nhiều cháu tất phải lưu tâm đến sự giáo-dục lũ trẻ ở trong gia đình. Mà gia-đình giáo dục cốt nhất là gì? Gia đình giáo dục không phải cốt nhất ở những bài giảng đạo đức của cha mẹ, hay ở cái oai quyền của ba chú mày. Gia đình giáo dục cốt nhất là ở như cách cư xử của cha mẹ, với lũ trẻ con thường có tính hay bắt chước, mà nhất là hay bắt chước cha mẹ là những người chúng yêu chúng sợ hơn cả, như thế thì cha mẹ phải hằng ngày lúc nào cũng làm một cái gương tốt cho chúng noi theo mới được. Muốn cho con sạch sẽ mà cha mẹ nhem nhuốc thì dù nói mỏi mồm kêu mỏi hoạ chúng cũng không theo. Muốn cho con thật thà ngay thẳng mà cha mẹ gian dối cong queo, thì dù bảo hết lời dạy hết sức chúng cũng không thành. Cha mẹ rượu chè cờ bạc bảo sao được con không cờ bạc rượu chè, cha mẹ ích kỷ hại-nhân khiến sao được con không hại-nhân ích-kỷ. Nói tóm lại, muốn cho giao dục gia-đình được công hiệu thì cha mẹ phải làm gương cho con theo mới được, chớ nên chỉ lấy lời không răn dạy thì e rằng chỉ là nước đổ lá khoai. Trong nhà mọi việc, việc gì con trẻ cũng là nọi theo gương cha mẹ cả. Vậy thì đánh đập đứa ở, chẳng là dạy con tập cái tính tàn-nhẫn độc ác đó ư! Chửi rủa gia nhân chẳng là dạy cho con những cách thô-bỉ xấu xa đó ư! Muốn cho con sau này thành những trẻ hiền lành ngoan ngoãn, muốn cho con sau này thành người nhân-đức lịch-sự, mà lúc còn bé thường cho trông thấy những cảnh độc-ác, nghe thấy những lời thô-bỉ, thì còn mong sao nên được như lòng sỹ nguyện của mình! Vì thế cho nên nhà nào cha mẹ hay đánh đập chửi rủa gia-nhân, thì lũ con thường có lòng độc-ác, có tính chua ngoa, lại thêm những tật khác như là kiêu-ngạo, ích kỷ, vân vân. . . . Xem như vậy thường những người làm cha mẹ mà có lòng nghĩ đến giáo dục lũ trẻ thơ cũng nên giữ gìn cách ăn ở đối kẻ đầy người tớ mới được.

Theo như trên này thì sự tàn nhẫn đối với gia-nhân rất là không nên, và nghĩa-vụ chủ nhà là phải nên có lòng thương kẻ đầy người tớ, phải có lượng khoan-dung, không nên vì một điều lỗi nhỏ mà hành-hạ chúng, tội nghiệp! Nghĩa-vụ chủ nhà còn phải trông nom săn sóc lũ gia-nhân trong những lúc chúng ốm đau tật bệnh, chớ không nên như ai, mạnh khỏe làm lụng được thì nuôi, lúc yếu đau không làm nổi việc gì thì đuổi đi thay người khác. Nghĩa-vụ chủ nhà lại còn phải trông nom đến giáo-dục của đầy tớ, phải năng bảo ban khuyên nhủ chúng, cho chúng thành một người một hay, không những chúng đội ơn mình mà mình lại được tiếng khen nữa. Sau hết, đối với những hạng đầy tớ ở với mình từ lúc trẻ đến lúc già thì khi chúng già yếu cho nên ruồng rẫy đuổi đi, phải nên trọng dãi mới là phải đạo, mới khỏi mang tiếng bạc ác bất-nhân.

Tóm lại, đứa ở có bổn-phận đứa ở, chủ nhà cũng có nghĩa-vụ chủ nhà, chớ nên tưởng rằng chỉ có quyền không mà thôi. Mà nghĩa vụ thứ nhất là phải biết thương hại lũ gia-nhân, không nên cư xử một cách a-hành ác-nghiệt; một vừa hai phải thì thôi, trước là chúng được đội ơn, sau là tư cách giá-trị mình khỏi có điều khuyết hám và nền gia-đình giáo dục mới được có vẻ hoàn-toàn. Mong rằng những nhời nói sơ lọt đâu tai những nhà hay tàn nhẫn với gia nhân, thì thật là may mắn cho lũ vì số phận kém hèn mà phải đem thân đi làm nô lệ....

B. G.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris ngày 14 Décembre 1922

Đồng-minh và nước Đức

Nước Đức đã nộp Đồng-minh một triệu marks or của Đồng-minh yêu-cầu về các sự xảy ra ở các thành Passau và Ingolstadt.

Tại hộ Thuộc-địa

Quan cai trị Blancsubé đã La Brosse vừng bổ chức phó văn-phòng quan Thuộc-địa bộ thượng-thư thay cho quan Lefol.

Cuộc hội-nghị giảng-hòa

Phái-bộ nước Thổ-nhĩ-kỳ vừng thuận ý-kiến các phái-bộ Đồng-minh về cái vấn-đề biển-Đâu và có ít ý sau này sẽ xin vào hội Vạn-quốc.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 15 Décembre 1922

Cuộc hội-nghị các quan sứ-thần

Sáng hôm thứ năm, hội-đồng các quan sứ-thần đã xem bức thư của chánh-phủ Đức phúc lại về những việc xảy ra ở hai thành Ingolstadt và Passau. Có tin rằng số một triệu marks của Đồng-minh yêu-cầu về việc đã xảy ra ở hai tỉnh ấy nước Đức đã nộp rồi.

Tại thủ-đô nghị-viện

Thủ-đô nghị-viện đã ban về số ghi thu của bộ hải-thuyền.

Ngày hôm thứ sáu, quan Poincaré sẽ trần thuyết tại Thủ-đô nghị-viện về công việc hội-nghị ở Londres.

Việc nước Anh

Ngày hôm thứ năm, quan thủ-tướng Bonar Law đã trần thuyết tại hạ nghị-viện.

Ngày hôm thứ tư thượng nghị-viện đã biểu đồng tình với quan Bonar Law về cái thái độ của ngài tại cuộc hội nghị của Đồng-minh tại Londres M. Grey có nói: Bởi bận giao ước bảo-chứng của ba nước, nghị viện nước Anh không ủng-chuẩn nên nước Đại-pháp đã phải chịu lắm nỗi khó khăn.

Hạ nghị-viện nước Anh có nghị nghị nhiều kỳ kịch liệt về cái vấn đề thợ thuyền tất nghiệp.

Cuộc hội-nghị giảng-hòa Đông-âu

Sáng hôm thứ năm, tiền ban thứ nhất lại nghị luận về cái vấn-đề biển đảo, ismet pacha đáp lại từng khoản của Lord Curzon khởi nghị trong mấy kỳ trước. Viên ấy nói rằng cái vấn đề biển-đảo tại nước Thổ, hiện đã có luật riêng trong nước ấn định phân minh.

Lord Curzon công-nhận rằng cái thái-độ ismet pacha rất là ôn-hòa. Ông lại nói rằng ismet pacha đã tỏ ý rằng khi nào cuộc hòa thành-cục, thì nước Thổ sẽ xin vào hội Vạn-quốc.

M. Barrère và hầu tước Garroni cũng biểu đồng tình với Lord Curzon.

M. Vénizelos có diễn-thuyết mấy câu, thì ismet pacha có nói rằng về cái vấn-đề biển-đảo, phái-bộ ưng lấy các điều khoản của các nước Âu-châu đã ấn định với nhau về cái vấn-đề ấy làm chuẩn-đích trong các nghị-luận.

Viên đại-biểu nước Yongoslavie khen nước Thổ đã dùng cái thái-độ của một nước tối-tắc.

Nước Nga và Ba-tư

Chánh phủ nước Nga và Chánh-phủ Ba-tư hai bên vẫn giảng hòa. Viên đại-sứ của chánh phủ nước Nga tại kinh-thành Téhéran có yêu-cầu chánh phủ Ba-tư phải trục xuất cảnh ngoại những người phản-đối chánh phủ Xô-viết.

Quan Clémenceau tại Hoa-kỳ

Các báo quán có đăng lời chào quan Clémenceau, và có nói: Bài diễn-văn của ngài sẽ làm cho người Hoa-kỳ lưu tâm đến việc châu Âu, và sẽ hiểu rằng việc cứu-trợ Âu-châu chẳng những là một việc nghĩa-nhưng lại là một điều lợi nữa.

Cùng một chuyến tàu *Paris* có hai đào kép có tiếng của nhà hát Théâtre Français là Melle Morel và M. Albert Lanobert cũng trở về. Hai vai ấy đóng tuồng ở Gia-nã-đại và Hoa-kỳ được thiên hạ hoan-nghênh lắm.

Thị-giá quốc-trái : 3%. 59.30. — 4%. 1918 63.20 — 5%. 1915 1916 75.67 — 5%. 1920 87.95 — 6%. 1920 88.80.

Tin Trung-hoa

Ngày 8 Décembre

Việc Bắc-kinh

Trương-thiệp-Tổng nghĩ ủy-nhiệm Trần-quỳnh-Minh làm tổng-tư lệnh đánh Phúc-kiến: Vương-sủng-Huệ nhất định phản-đối; trong lòa Nội-các sinh ra nhiều chuyện xung-đột; Vương cũng quyết ý từ chức.

Những nghị-viên về đảng bộ-pháp thông điện cả toàn quốc kể tội Nhóm-cảnh-Liêm lông quyền trái phép và tuyên-bố cái hiệu tịnh quốc-hội không đúng pháp-luật phải nào cả.

Việc Hà-nam

Đảng giặc thanh-thế còn mạnh lắm, hiện chiếm lấy mấy vùng nữa và thường phá nhiều con đường xe hỏa Kinh Hán. Quân Ngân-văn-Bằng tiến tiễu cũng chưa nhụt bớt thế giặc.

Việc Phúc-kiến

Lưu-quân-Hàng điện về Bắc-kinh từ chức trần phá Phúc kiến! chánh-phủ Bắc-kinh không chuẩn.

Quân Hứa sáng-Trí ở Phúc-châu chia ra ba đạo sang đánh Quảng-đông, một đạo đã đi đến Duyên-bình; một đạo đi đến Chương-châu; một đạo đi đến Long-nham.

Tin Khang-hữu-Vi

Khang-hữu-Vi vẫn chủ-trương cái kế-hoạch bảo-hoàng, gần đây thấy hai tỉnh Quảng nhiều loạn, muốn có ý thừa cơ chiếm lấy một chỗ làm căn cứ cho đảng mình, để phái người tâm-phúc đi hai tỉnh Quảng về động trong quân-giới, ở Quảng-tây thì mưu với Lâm-tuấn-Đình, ở Quảng-đông thì mưu với Ngụy-bang-Bình. Khang mới có điện cho Tao-Côn, nhờ Tào bảo-tiến Lâm-toản-Đình làm tổng tư-lệnh Quảng-tây; Tào bảo-tiến Lâm với Lê-nguyên-Hồng, bị Ngô bội-Phu phản-đối, việc bèn chung-chỉ.

Tin Ngô-bội-Phu

Ngô-bội-Phu đối việc Phúc-kiến, cũng quyết ý đánh quân Hứa sáng-Trí, nhưng xem chừng ý-kiến các phương-diện không tán thành lắm, nhân có đảng giặc Hà-nam nổi lên, không dư sức tiễn cả được, một thư cho Trần quỳnh-Minh cùng với Lý-hiệu-Cơ hiệp lực khôi phục lấy Phúc-kiến.

Tin Lưu-chấn-Hoàn

Lưu chấn-Hoàn ở Ngô-châu, lương đạn thiếu cả, bị quân Hoàng-minh-Đường hợp với quân Vân-nam (toán quân Vân-nam đi Sắc-ngại ở Giang-tây trán về đấy) đánh đề quá, phải lui về một Uất-lâm. Lưu đem vợ con bỏ về Quảng-châu nói với Trần-quỳnh-Minh phải phái thêm quân đội và tiếp tế lương đạn cho

LỜI ĐÀN BÀ

Ăn trầu — Cau khô

Tục ta xưa nay nhà nào cũng trữ sẵn trầu, cau, vỏ trong nhà quanh năm bình thư gọi vậy. Các bậc thượng-lưu trở xuống, từ dân ông, dân bà ai cũng đều ăn trầu cả.

Làng có đình-đám, tư-gia có hiếu, hỉ, khoán-đãi, thường-khật đều cần phải có trầu cau.

Khi đi đâu xa: ngày xưa các cụ đàng đẩy can đeo vào vai, đi đường trầu ăn đường. Ngày nay theo cách lịch-sự thì các nhà giàu sang dùng nào hộp bạc, hộp đồi mồi, hộp sơn đựng trầu phòng khi đi đâu xa. Đến các bác nông-gang thì khỉn học trầu, tới đựng thuốc lào bao giờ cũng cần phải dự bị trong mình sẵn sàng. Khi rét mướt ăn miếng trầu cho thêm ấm-áp.

Bạn-hữu, người quen biết đi qua ngang cửa, cho mời vào chơi xơi trầu. Nhà ai đã có khách đến chơi, biết cứ thết đãi cơm gà, cá gắt mấy đồng, trước nhất cũng phải có cơi trầu mời đã, bởi thế nên phương-ngôn ta có câu: « Miếng trầu là đầu câu chuyện ».

Bây giờ theo phong-trào mới, phần nhiều các ông tân tiến để răng trắng theo phép vệ sinh ít dùng trầu; có khách chỉ mời điếu thuốc lá, chén nước chè mà thôi.

Còn về phần các bà và về miền thôn-quê, vẫn còn thịnh-dụng trầu nhiều. Miếng trầu của ta ngày nay hãy còn đắc dụng lắm.

Song việc gì, thức gì cũng thế, nếu đắc-dụng quá, mà dùng quá độ và vô ý cũng đến có hại. Như lắm người ăn trầu thuốc, ngày đến bảo, nhai nhiều miếng, với nhiều, thuốc lào nhiều; thậm chí có một đôi người khi đi ngủ còn cẩn phải ngậm miếng trầu trong miệng.

Đến khi nhai cơm cho con bọn cơm (phần nhiều ở thôn-quê) chỉ sắc miệng qua loa vài lượt, nhai xong, miếng cơm, cóm cho trẻ, trông khinh như trong cơm có nhuộm riêng một thứ phẩm gì, chẳng hại cho trẻ về bệnh ho hen.

Lại có một phần lớn người ăn trầu vô ý bỏ đâu nhổ đấy, nên chi ta cứ xem như ngoài sân gạch, chân tường với đường đi lại, nơi xó nhà, cho chỗ nhà quê không mấy nơi là không có từng đám quết trầu. Cả lấy đương nhiên mà xét, ta cũng có thể quyết đoán được rằng: ăn trầu như thế có hại vệ-sinh vậy trong miệng không lắc nào là hết mùi quết trầu thì không còn biết lấy chi làm ngon miệng. Nếu ta ăn trầu mà có chừng mực ngày ăn giảm bớt miếng, ăn xong súc miệng sạch sẽ, vừa không dắt miệng, vừa khỏi ăn lại biết ngon thì có điều chi mà hại. Khi nhỏ cho có ý cẩn-thận, chỉ nhỏ vào ông nhổ. Nhổ vôi bàn lại sắc rửa ống rạch sẽ, lau chùi khô ráo thì cau chi mà để nhiễm nữa cũng có quết trầu.

Chị em, bè bạn khi hội họp, chuyện trò cùng nhau, thường miếng trầu chén nước, trước là để đưa câu chuyện, sau là ta có món thú tạo nhau thành-thơi. Ăn trầu là một sự nhỏ trong sự ăn thông thường mà thôi, thế mà ngồi tính đi hầu lại trong một năm ta tiêu-thụ cũng là một khoản to vậy. Để là một khoản khắp quốc-dân đều cần dùng tất phải buôn đi, bán lại. Buôn bán dẫu có lợi. Cái lợi một khoản to như thế chắc là không phải một mối lợi nhỏ. Mà tiếc thay món lợi ấy lại về phần khách-trú.

Đang mùa cau tươi, về miền trung Trung-kỳ cau nơi có thổ-sản nhiều cau tươi như Nghệ-an, Cẩm-thủy, Phú-xuân đều bổ cau tươi phơi làm cau khô để bán khi đã hết mùa cau tươi.

Các hiệu khách họ vào đặt tiền trước cho các nhà nghề bổ cau, khi khô xong sẽ đóng bồ, đóng chiếu, bán cả cho họ. Nói đến đây, cũng lấy làm buồn cười vì người Khách có ăn trầu đâu mà buôn cau, cau, Họ coi buôn để đó, khi cau mùa họ giáp mùa kia, họ mới rũ giá tùy cao, hạ, đầu ở tay các hiệu khách mà ra cả. — Ấy thế là ta khi có việc việc, đâu hay lại ngày thường phải chịu ảnh-hưởng của người khác. Sự buôn bán to tát, xuất cảng, nhập cảng đã vậy họ làm môi-giới cho ta; nhẹ cho chi đến cau khô là món cần dùng thường thường riêng của nước ta mà họ cũng kiếm cách phân lợi được. Đáng tiếc thay! Ước ao rằng: các nhà trồng cau bổ cau có tư-bản tập hợp, chung phần buôn cau, khi cao khi hèn, dẫu các nhà mua dùng có bị giá cao chăng nữa, cũng cam tâm vì cái lợi về phần người đồng-bang, không đến nỗi lận chi ra ngoài. Hiện thời là mùa cau, nên các nhà bổ cau, xin biết giữ lấy mối lợi, thì mấy mươi tới bán đây, cũng không đến nỗi vô ích.

Kim-Khanh

Bảo-tồn Không-học

Diễn nôm Luận-ngữ

Loại thứ XIII

Nói về cách xem người

(Tiếp theo)

345. Tử viết: Quân-tử hữu tam khí. (Xem trong bộ Tứ-thư chính-văn chữ nho quyển Thượng-luận về thiên Vi-chính tờ 4).

DỊCH NGHĨA — Đức Khổng-tử nói: Người quân-tử tài toàn đức đủ, không phải như đồ vật mỗi thứ chỉ dùng được một việc mà thôi.

346. Tử-Cống vấn quân-tử. Tử viết: Tiên hành kỳ ngôn nhi hậu tòng chi. (Xem trong bộ Tứ-thư chính-văn chữ nho quyển Thượng-luận về thiên Vi-chính tờ 4)

DỊCH NGHĨA — Ông Tử-Cống hỏi thế nào là quân-tử? Đức Khổng-tử đáp rằng: Phàm việc gì cũng làm trước rồi mà sau mới nói, không chịu để ngôn quá kỳ thực bao giờ, như thế mới đáng gọi là người quân-tử.

347. Tử viết: Chất thắng văn tắc giã. Văn thắng chất tắc sử. Văn chất bân bân, nhiên hậu quân-tử.

(Xem trong bộ Tứ-thư chính-văn chữ nho quyển Thượng-luận về thiên Ung-đã tờ 15)

DỊCH NGHĨA — Đức Khổng-tử nói: Chất-phác hơn văn-hoa thì ra người bỉ-giã. Văn-hoa hơn chất-phác thì ra người kiểu-sức. Vừa có văn vừa có chất, vậy mới thực là người quân-tử.

348. Tử viết: Quân-tử thản đãng đãng. Tiểu-nhân trường thích thích,

Bộ Văn Hóa Hưng Cựu và Du Lịch Việt Nam Cộng Hòa Quốc Vọng Đường (Từ microfilms của Đại học Cornell)

(Xem trong bộ Tứ-thư chính-văn chữ nho quyển Tương-luận về thiên Thuật-nhi tờ 20).

DỊCH NGHĨA - Đức Khổng-tử nói : Người quân-tử không tu-dục, trong bụng lúc nào cũng lòng-lộng bằng-phẳng không lo, kẻ tiểu-nhân nhiều tư-dục, trong bụng lúc nào cũng đau-đáu bồn-chồn lo lắng.

349. Tử viết : Quân-tử thành nhân chi mỹ, bất thành nhân chi ác. Tiểu-nhân phản thị.

(Xem trong bộ Tứ-thư chính-văn chữ nho quyển Hạ-luận về thiên Nhan-Uyên tờ 7).

DỊCH NGHĨA — Đức Khổng-tử nói: Người quân-tử giúp thành sự-tốt cho người, không giúp thành sự xấu cho người. Kẻ tiểu-nhân thì trái hẳn thế.

350. Tử viết : Quân-tử hòa nhi bất đồng. Tiểu-nhân đồng nhi bất hòa.

(Xem trong bộ Tứ-thư chính-văn chữ nho quyển Hạ-luận về thiên Tử-Lộ tờ 12).

DỊCH NGHĨA — Đức Khổng-tử nói: Người quân-tử xử với người hòa-hợp mà thực không đồng-hòa. Kẻ tiểu-nhân xử với người đồng-hòa mà vẫn không hòa-hợp.

351. Tử viết : Quân-tử dĩ sự nhi nan duyệt dã, duyệt chi bất dĩ đạo bất duyệt dã, cập kỳ sử nhân dã khí chi. Tiểu-nhân nan sự nhi dị duyệt dã, duyệt chi tuy bất dĩ đạo duyệt dã, cập kỳ sử nhân dã cầu bị yên.

(Xem trong bộ Tứ-thư chính-văn chữ nho quyển Hạ-luận về thiên Tử-Lộ tờ 13).

DỊCH NGHĨA — Đức Khổng-tử nói: Người quân-tử bụng công, kẻ dưới làm việc với rất dễ mà khó làm cho đẹp lòng được, vì làm cho người quân-tử đẹp lòng không phải đạo không được : nhưng đến lúc sai khiến người thì tùy tài cất việc, không mấy người phải bỏ. Kẻ tiểu-nhân bụng tư, kẻ dưới làm việc với rất khó mà dễ làm cho đẹp lòng được, vì làm cho kẻ tiểu-nhân đẹp lòng dù không phải đạo cũng được, nhưng đến lúc sai-khiến người thì cầu toàn trách bị, không mấy người vừa ý.

342. Tử viết : Quân-tử thái nhi bất kiêu. Tiểu-nhân kiêu nhu bất thái.

(Xem trong bộ Tứ-thư chính-văn chữ nho quyển Hạ-luận về thiên Tử-Lộ tờ 13).

DỊCH NGHĨA — Đức Khổng-tử nói : Người quân-tử xử mình thư-thái mà không phải ra bộ kiêu-căng. Kẻ tiểu-nhân xử mình kiêu-căng mà không được có vẻ thư-thái.

353. Tử viết : Quân-tử cầu chư kỷ. Tiểu nhân cầu chư nhân.

(Xem trong bộ Tứ-thư chính văn chữ nho quyển Hạ-luận về thiên Vệ Linh-công tờ 21).

DỊCH NGHĨA — Đức Khổng-tử nói : Người quân-tử vụ thực, việc gì cũng cầu ở mình. Kẻ tiểu-nhân vụ danh, việc gì cũng cầu ở người.

354. Tử viết : Sắc lệ nhi nội nhẫm, thi chư tiểu-nhân, kỳ do xuyên dư chi đạo dã dư.

(Xem trong bộ Tứ-thư chính văn chữ nho quyển Hạ-luận về thiên Dương-Hóa tờ 28).

DỊCH NGHĨA — Đức Khổng-tử nói: Có người ngoài mặt coi ra dữ tợn mà trong bụng thật là nhu-nhược, vì với đứa tiểu-nhân, cũng như kẻ ăn trộm đào tường khoét vách, tường là bạo mà thực là rất dày.

355. Tử-Hạ viết : Tiểu-nhân chi quá dã tất văn.

(Xem trong bộ Tứ-thư chính-văn chữ nho quyển Hạ-luận về thiên Tử-Trương tờ 33).

DỊCH NGHĨA — Ông Tử-Hạ nói: Kẻ tiểu-nhân nó có lỗi tất kiếm lời văn-sức mà không chịu lỗi.

Loại thứ XIV
Luận người

356. Tử viết : Ngô đối Hồi ngôn chung nhật, bất vi như ngu. Thoái nhi tỉnh kỳ tư, diệc túc dĩ phát. Hồi dã bất ngu.

(Xem trong bộ Tứ-thư chính-văn chữ nho quyển Thượng-luận về thiên Vi-chính tờ 4).

DỊCH NGHĨA Đức Khổng-tử nói: Ta với trò Hồi nói chuyện cả ngày, trò Hồi không điều gì trái ý mà hỏi lại, như là ngu không hiểu gì. Đến khi trò Hồi lui mà ta xét xem lúc ở nhà riêng, thì trò Hồi cũng hay phát minh được ý ta nói. Trò Hồi không phải ngu đâu.

357. Tử viết : Quân-Trọng chi khi tiểu tai. Hoặc viết : Quản-Trọng kiệm hồ ? Viết : Quản-thị hữu tam-qui, quan sự bất nhiếp, yên đắc kiệm. Nhiên tắc Quản-Trọng trí lễ hồ ? Viết: Bang-quản thụ tắc-môn, Quản-thị diệc thụ tắc-môn ; bang quản vi lưỡng quân chi hiếu hữu phản-điếm, Quản-thị diệc hữu phản-điếm : Quản-thị nhi trí lễ, thục bất trí lễ.

(Xem trong bộ Tứ-thư chính-văn chữ nho quyển Thượng-luận về thiên Bát-dật tờ 7)

DỊCH NGHĨA — Đức Khổng-tử nói: Cái khí-lượng ông Quản-Trọng (quan đại-phu nước Tề) nhỏ lắm thay ! Có kẻ hỏi rằng : Ông Quản-Trọng là người kiệm chăng ? Ngài đáp rằng : Họ Quản làm đến tam-qui cực-kỳ cao-lớn cho tốn của, việc quan mỗi người giữ mỗi việc không khiến kiêm nhiệp cho tốn lương, xa-xỉ như thế, sao được là kiệm. Lại hỏi : Vậy thì Quản-Trọng là người biết lễ chăng? Ngài đáp : Vua chư-hầu có dựng tắc-môn để che ngoài cửa, họ Quản cũng dựng tắc-môn ; vua chư-hầu làm hội giao-hiếu hai vua có đặt phản-điếm để bày bàn chén, họ Quản cũng có phản-điếm : xây đại-phu mà tiếm lễ vua chư-hầu ; nếu họ Quản mà bảo là người biết lễ thì ai là người chẳng biết lễ.

358. Tử vị Công-dã-Tràng khả thê dã, tuy tại luỵ thất chi trung, phi kỳ tội dã. Dĩ kỳ tử thê chi.

(Xem trong bộ Tứ-thư chính-văn chữ nho quyển Thượng-luận về thiên Công-dã-Tràng tờ 10).

DỊCH NGHĨA — Đức Khổng-tử nói: Công-dã-Tràng là người hiền tên gả con gái cho, dầu ở trong lưu-thất, song là chẳng may mắc oan mà không phải là thực có tội vậy. Ngài đem con gái ngài gả cho.

359. Tử vị Nam-Dung bang hữu đạo bất phế, bang vô đạo miễn ư hình-lục. Dĩ kỳ huynh chi tử thê chi.

(Xem trong bộ Tứ-thư chính - văn chữ nho quyển Thượng-luận về thiên Công-dã-Tràng tờ 10).

DỊCH NGHĨA — Đức Khổng-tử nói : Nam-Dung là người hiền, lúc nước có đạo hẳn được dùng mà không phải bỏ, lúc nước vô đạo cũng biết toàn thân viễn hại mà tránh khỏi hình-lục. Ngài đem con gái nhà anh ngài gả cho.

(Còn nữa) D. H. T.

Tại Xiêm-la

Quan Giám-đốc bộ Vệ-sinh và quan tổng ủy-viên bộ Hóa-xa Xiêm-la mới rồi có đến thăm Xiêng-mai tại Xiêm-la.

S. A. R. Hoàng-thân Xiêng-mai (Rongsit) là giám-đốc bộ Vệ sinh, trong tháng mười tây vừa rồi có qua Xiêng-mai ít lâu để trù tính cách cải-lương việc chữa bệnh và theo những phương-pháp đang dùng bây giờ để trị bệnh sốt rét ngã nước, vì trong miền ấy mỗi năm số người bị hại về bệnh sốt rét ngã nước với bệnh thương-hàn rất nhiều. Bởi vậy công việc làm phải gắng sức lắm mới xong.

Quan Tổng-ủy-viên bộ Hỏa-xa Xiêm-la là S. A. R. Hoàng-thân Paracharta trong tháng ấy cũng đi Xiêng-mai. Từ đầu năm 1922 mở đường hỏa-xa đến giờ thì việc giao thông ở tỉnh ấy với Bang-kok rất là quan trọng, bởi vậy quan Tổng ủy-viên phải chịu đến lại việc vận tải ở Xiêm-la. Ngài đã thân hành tổ chức một chuyến xe hỏa chạy rất mau từ Bang-kok đến Xiêng-mai cứ mỗi tuần lễ một chuyến, chuyến nào cũng có toa khách sửa và toa đặt giường ngủ. Từ tỉnh ấy đến tỉnh kia đi hết 26 giờ. Từ ngày 1er Novembre trở đi mỗi ngày lại có một chuyến. Như vậy thì rất là tiện-lợi cho việc buôn bán

VIỆC HANOI

Giá bạc. - Kể từ ngày 16 Décembre này, giá bạc ở kho Nhà nước định là 1 f. 80.

Tin tàu. — Tàu *Paul Lecat* chở thư tín sang Đại-pháp đến ngày 21 Décembre này, bồi 6 giờ thì sẽ khởi-hành ở Haiphong.

Hội-đồng chánh-phủ — Bản-quán nhắc lại rằng Hội-đồng chánh-phủ sẽ khai kỳ hội-nghị tại phòng Khánh-hạ phủ Toàn-quyền ngày thứ hai 18 Décembre bồi 4 giờ chiều.

Phường nhạc Trung-kỳ đã tới nơi — Phường nhạc ở Trung-kỳ ra Hội-chợ Hanoi đã tới nơi chiều hôm qua cả thảy có 39 người do viên đội Traineau dạy bảo. Phường này nguyên là của ông Bùi-thanh-Vân, người Nam-kỳ nhập tịch dân Pháp và làm chức Thông-ngôn ngạch Pháp ở Huế đã lâu năm sắp lập ra.

Phường nhạc ấy luyện tập đã thành tài, trong những lúc hội-hè ở Kinh-đô đem thổi đã được tiếng khen lắm, chắc rằng trong những ngày Hội-chợ Hanoi phường nhạc của ông Bùi-thanh-Vân lại được tiếng khen của những nhà đến quan sát Hội-chợ nữa.

Đấu xảo Canh-nông. — Cái nghị-định ngày 21 Novembre 1922 cấp ba nghìn đồng cho ông Hội-trưởng hội-đồng đấu-xảo Canh-nông để sửa sang các nhà trong trường Đấu-xảo thì nay lại đi.

Hội-đồng ủy-viên.—Trong những việc xét tại Hội-đồng ủy-viên của thành-phố vừa rồi thì có những việc này là việc mới ở kỳ hội đồng trước chưa xét :

Việc thắp đèn ở nhà nuôi trẻ con bỏ thí tại nhà. — Tiền đặt đèn điện ở nhà nuôi các trẻ con Annam về thừa nhân mới dựng ở gần Giám hết 480 francs thì thành-phố sẽ chịu cho.

Hiệu Hương-ký xin trợ-cấp. — Nguyễn hiệu ảnh Hương ký có mở một cuộc thi ảnh do các nhà chơi ảnh mà không phải là nhà nghề chụp, để bày tại Hội-trợ và có xin Hội-đồng một khoản tiền trợ-cấp về việc ấy thì Hội-đồng xét rằng việc đó là việc buôn vậy Hội-đồng không thể cho tiền hoặc cho đồ vật gì cả.

Việc nhà máy nước. — Quan Đốc-lý có đọc một bức thư của M. Bédal về sự thi (-hại ông đã phải chịu vì vật liệu cái gì gá cũng tăng cả. Hội đồng định rằng việc ấy đợi cái án của Tòa án cai-trị sau này xử ra thế nào đã.

Việc nhà máy nước. — Quan Đốc-lý có đọc một bức thư của M. Bédal về sự thi (-hại ông đã phải chịu vì vật liệu cái gì gá cũng tăng cả. Hội đồng định rằng việc ấy đợi cái án của Tòa án cai-trị sau này xử ra thế nào đã.

Việc bồi thường cho M. Daurelle. — Khoản bồi thường cho M. Daurelle về việc lấn nhà ông ấy bị nước ngập thì Hội-đồng sẽ trả làm mười năm và sẽ viết giấy trình quan Toàn-quyền biết.

Việc kiện với M. Ng-kim-Lân. — M. Ng-kim-Lân nguyên có cái kiện với thành phố, nay lại xin Tòa án cai-trị bắt thành phố trả cho cái khoản ph tồn và đền 300 đồng bồi thường. Hội-đồng cho phép quan Đốc-lý thương cái kiện ấy để bênh vực cho thành-phố.

Sổ dự toán. — Sổ dự toán sang năm tổng số thu nhập và số chi tiêu là 1 638 360 p.00, còn số dự toán phụ thì đ.nh 12.576 p. 00.

Hội chợ Hanoi. — Bản báo nhắc lại rằng đến ngày mai hồi 9 giờ sáng thì khánh thành Hội-chợ, có quan Toàn quyền đến chủ tọa.

Trường linh tập trẻ con. — M. Phan-văn-Thường, giáo học hạng sáu ở Phả-lạng-thương mới tuần lễ sẽ kiêm việc dạy hai giờ tại trường linh tập trẻ con ở hạt ấy thay M. Đặng-quan-Trúc đổi đi Hanoi.

Ngạch quan lại. — M. Phạm-văn-Định, hậu-tuyển tri-huyện ở Ninh-bình nay được quyền tri-huyện Yên-mô (Ninh-bình) thay M. Bùi-phụ Kinh vào dưỡng bệnh tại nhà thương.

Ngạch học chính. — M. Cao-đức-Khải, giáo học hạng sáu tại Thái-khê được phép nghỉ 30 ngày, kể từ 15 Décembre 1922.

Mạo chữ đi lừa. — Dương-huy-Cơ ngày trước làm công ở hiệu Weil bán thịt bò, nhà ở ngõ Hà-trung số 50 nay có đơn hiệu lý kiện là mạo chữ và lừa hiệu ấy thì nay đã có trát quan Biện-lý tống giam.

Trời mưa đông không biết lạnh — Linh mật-thám vừa bắt được 7 tên là Ng-v-Nguyên 19 tuổi, Ng-gia-Phá, tức Anh 21 tuổi, Ng-văn-Lễ 17 tuổi, Ng-văn-Ba tức Tuyển 18 tuổi, Trần-văp-Phong 14 tuổi, Ng-văn-Lan 30 tuổi, Ng-văn-Nhân 18 tuổi ngủ đêm ở đường cái mà không có thể thắc thân giải về sở để xét căn cước

MAU MAU!! Bản hiệu có làm được ít đồ đông để bày Hội-chợ Hanoi và bán tết. Nay được tin Hội-chợ không nhận đồ đông, vậy bản hiệu xin đem hiến các quí-khách để dùng về tết này. Chỉ có một ít thôi, xin quí-khách chiếu cố.
Bản-hiệu chủ-nhân lại mua cả các thứ phiếu quốc-trái nữa mà giá cả lại rất là phận miếng.
Nay kính.
HOÀNG - XUÂN - LAN
Fonderie Tonkinoise
39, Rue des Éventails, Hanoi.
2041

Một nhát cắt lười, hai nhát đâm dạ dày. — Chiều hôm qua, người ta có khiêng vào nhà thương một người đàn ông chừng 30 tuổi lấy dao tự tử cắt ngang lưỡi gần đứt và đâm hai nhát vào dạ dày thôi cả sơn ra Mẫy vết thương tuy không nặng nhưng xem chừng khó lòng chữa được.

Tiền thưởng về kiểu tem vẽ cho sở Bưu-chính. — M. Tôn thất-Sọ giáo học dạy vẽ tại trường Kỹ-nghệ ở Huế đã vẽ cái kiểu tem mới *chiffre-taxe* được đúng thời hạn đã định thì nay lại được thưởng thêm 150 đồng nữa.

Cô ở Bảo-kỳ thi các nhà hội hoa sau này được thưởng :

Tem Bưu-chính kiểu thứ nhất — M Ng-đình-Chi thư ký sở họa đồ Hanoi được ba trăm đồng

Tem Bưu-chính kiểu thứ hai. — Những người thừa tự của M Lê-long-Nguyên ở ngõ hàng Rươi Hanoi đã mất được ba trăm đồng.

Tem Bưu-chính kiểu thứ ba. — M. Paul Munier tham-tá Điện-báo Lạng-sơn ba trăm đồng.

Tem chiffre taxe kiểu thứ nhất — M. Ng-đình-Chi ở sở Họa-đồ được ba trăm đồng.

Tem chiffre-taxe kiểu thứ nhì. — M. Trần-bá Giản ở sở Họa-đồ Hanoi được ba trăm đồng. Xem như vậy thì ở Trung Bắc kỳ các nhà hội họa Annam mình được thưởng nhiều thật, ở Nam-kỳ thì các phần thưởng lớn về tay người qui quốc cả, duy có M. Võ-tranh-Bộ làm ở ngân hàng được 20 đồng và M Huỳnh-đình-Tửu ở Giá định được 25 đồng mà thôi.

Lại diễn nữa. — Phường xiếc Việt-Nam ở chợ mùng Da đến 20 tây này (tức là 3 tháng 11 ta) lại diễn nữa và đổi bẫn các cách ra trò.

Cuộc ĐỔI CHỢ Hanoi xem ra thực là một cơ hội rất phát đạt cho đường thương-mại và đường kỹ-nghệ nước nhà.

Từ 17 đến 31 Décembre 1922.

2072

Quan Đốc-tờ Bicoman

Y-khoa Tiến-sĩ

Chuyên trị về các thứ bệnh :

Hộ sinh, chứng bệnh đàn-bà, căng con-gái, các chứng sài trẻ con. Bệnh đau mắt, bệnh giang-mai và bệnh ngoài da, căng nhiều các thứ bệnh khác, vân vân..

Phòng khám bệnh ở gần cuối phố Gia-long số nhà 33. Bắt đầu từ 1 giờ đến 6 giờ chiều. Ông nói số 314.

2047

VIỆC KINH-ĐÔ

Phường nhạc đi Hội chợ. — Ông Bùi-thanh-Vân người Nam-kỳ làm chức thông ngôn ngạch dân Pháp là người sáng lập ra phường nhạc tây từ trước mà nay đã thành hiệu thời ông lại nhượng cho nhà-nước làm phường binh nhạc, cả thảy 39 người, do viên nhạc chánh đội trưởng giáo tập là M. Traineau dạy ở trong cái nhà nhạc tên là Bùi-thanh-Vân ở bến nền ngan sông Hương-giang.

Phường nhạc ấy nay luyện tập đã thành thục, trong những lúc hội hè đã từng rồi những khúc rất hay và đã được tiếng khen của các bậc thượng quan thật là một phường nhạc người ta đánh nhạc tây đã có tiếng của bản xứ.

Nay lại vâng lệnh quan trên ra Hội chợ Hanoi để đánh thổi thời chắc cũng được tiếng khen đó chớ. Vậy trông rằng trong lúc phường nhạc ấy được nổi tiếng khen thời cái tiếng thơm cũng lây đến người sáng lập ra phường nhạc ấy, đã bền lòng vững chí không nài tốn phí mà gây dựng nên những phường nhạc Tây, nhạc Tàu, nhạc tiếc thay chỉ có phường nhạc Tây là thành hiệu mà thôi.

Ông Bùi-thanh-Vân lại có lập ra phường hát làm phúc hiện đã thu hoạch được nhiều tiền để trợ cấp cho các hội làm phúc. Nay còn một hội nhạc Việt-Nam chính là đương cần thu góp những lạy đàn hay để làm thành một hội nhạc Nam-âm để bảo tồn cái nhạc bộ của nước nhà, nhưng chưa biết có ai là tay giỏi ra đứng đương việc ấy. Ước gì ông Bùi-thanh-Vân lại gắng công lập ra một hội Nam-âm ấy nữa, để duy trì cái mỹ-nghệ của nước ta hiện đương buổi suy đồi. Nếu mà phường nhạc ta cũng được nổi tiếng như phường nhạc tây mỗi buổi chiều ngày lễ hoặc ngày thường cũng được vào trong lục giác đình trước phủ Khâm-sứ mà đánh thổi như phường nhạc Tây thời trong đó thành lại tăng thêm một cái vẻ phong nhã thanh tao mà cái phường danh của ông Bùi thanh-Vân lại lưu truyền mãi mãi, mà gần xa sẽ ực nức tiếng người khen, thật là quí báu biết bao nhiêu.

MỚI XUẤT BẢN SÁCH

LUẬN - NGỮ

Của ông cử DƯƠNG-BÁ-TRẠC *dịch*

Giá mỗi quyển : 0 $ 20

Ai muốn mua hay là hỏi gì thì xin cứ viết thư cho ông quản-lý nhà in của bản quán là :

Monsieur BÙI-XUÂN-THĂNG
63, Rue du Coton, Hanoi

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Pagements en timbres-postes)

Nhiều ông gởi tiền trả bán-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bán-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trả ra những tiền đó chỉ, còn thì bán-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

VIỆC BẮC-KỲ

YÊN-THÁI (HÀ-ĐÔNG)

Kẻ cướp đường. — Tối hôm qua hồi 8 giờ có một người đi làm về qua làng Thụy-khuê, huyện Hoàn-long, thì gặp hai đứa côn-đồ ở trước cửa nhà máy thuộc đa bị chúng nó theo đến đầu làng Thụy-khuê cuối làng Hồ-khẩu, chỗ đó là nơi vắng vẻ mà lại có đường rẽ sang trường quân ngựa, bấy giờ chúng nó mới gọi người kia đứng lại mà nằm ngay lấy ngực chực bóc lột, nhưng người kia cũng phải liều mình chống cự lại với chúng một hồi, rồi phải chạy trở lại điểm trông với mấy thầy phó, thầy phó có đem tuần phu lên để bắt, nhưng chúng đã chạy cả rồi. Quăng hiềm nay mấy năm về trước cũng đã thường xảy ra nhiều lần cướp bóc rồi.

Ước ao rằng quan sở tại sẽ sức cho dân làng lập điếm lên chỗ ấy mà tuần phòng.

Vì rằng chỗ ấy là nơi hẻo lánh mà thường đàn bà đi buôn bán về bắt xe điệu, qua chỗ ấy luôn luôn, mà chúng nó lại làm như thế thì e rằng có khi thiệt hại đến tính mệnh người ta, chứ không những mất của mà thôi.

Mong rằng các thầy lý-dịch chú ý mà trừ cho hết cái nọc ấy đi thì những người đi lại chỗ ấy được nhờ.

V. H. lai cảo

VIỆC TRUNG-KỲ

THỪA-THIÊN

Bắt được kẻ cướp. — Khoản ăn cướp ở nhà ông ấm D. ở Trưởi ngày tháng hai, quan phái thám nã mãi không ra tướng bọn trong thì đã thoát được lưới, mà kẻ thám già chẳng mỗi lòng, ngờ đâu lại ngoài như là sơ lược mà hễ trong thiệt là cẩu thiết lắm, cho nên nay huyện Phú-lộc đã bắt được thủ-phạm. Nghe đâu nguyên chỉ thám ra được có một cái áo lương bông của chủ mất cướp tại nhà lấn tiệm Triệu, làng Hòa đa, huyện Phú-vang. Ảo ấy chúng nó cướp về đã may sẵn lại kích tắc khác cho khỏi người ta tìm được. Rứa mà kẻ thám già đã có sức giỏi mà xét ra được. Vậy thời chỉ một cái áo đó mà rồi bao nhiêu tang chứng khác và bao nhiêu đứa hung-thủ sẽ chui cả vào lưới.

Ước gì việc thám nã tuần phòng khí nào cũng cần mẫn và khôn khéo như vậy, thời những bọn quyền-phỉ tiềm-tâm mới liễm trấp hỏi đi được, mà kẻ lương-dân mới thoát khỏi những tai-ương hoa hoạn ly. Nhiều thêm được

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn báo-quán gởi đến chỗ mới, thì gởi cho bản-quán nói giấy quán báo, chứa lại thế nào thì biếu rõ rằng vào đấy, và gởi theo hai hào (0 $ 20) bằng tem cũng được) để chi tiêu giấy quán khác.

Nếu xi không gởi tiền theo thì sở đi nguyên như cũ hoặc phải trả nặng hơn.

CACHETS ANTIGRIPPE

Trị bệnh sốt dịch : như bệnh grippe, bệnh cúm, về mùa này thường hay hại người nhất là bệnh grippe, nhiều người phải chỉ trong vài ngày thì chết.

Ai có người phải bệnh ấy nên đến bán hiệu mua một lọ 6 viên thuốc antigrippes. Thuốc này rất thần hiệu, đã cứu có số người, ai cũng biết tiếng.

Giá bán mỗi viên một hào

Cách dùng : cách 3 giờ đồng hồ uống một viên, rồi uống nước rõ nóng, đắp chăn cho ra mồ hôi. Hễ càng ra được nhiều mồ hôi càng mau khỏi, nếu muốn cho chóng ra mồ hôi thì uống rõ nhiều nước nóng và ủ người cho nóng đều thì chỉ trong 24 giờ là khỏi. Trẻ-con 10 tuổi uống mỗi lần nửa viên, cách dùng cũng như của người lớn.

Bào-chế MONTÈS, 84, phố Paul Bert, Hanoi.

Hàng thực xấu! Giá thực cao!

Các nhà buôn nhà nghề ai cũng khoe là hàng tốt giá rẻ; quảng-cáo không dám tự nhận như thế; chỉ xin các quý-khách chiếu-cố cho, sẽ biết *giá cao hay rẻ, hàng xấu hay tốt* vậy.

Số mười tám, phố Đường-Thành (18, Rue de la Citadelle Hanoi) tức là nhà kính chụp ảnh của bản-hiệu.

Ngài nào có phiếu quốc-trái hoặc phiếu cổ-phần hay trái phiếu của các hội Công-Thương khác muốn bán thì xin mời quá-bộ lại hiệu tôi xin tính giá thiệt cao vì có người cần đến nhờ tôi mua hộ nên được giá hời lắm lắm.

Này kính-bạch,
ĐỨC-LONG Thương-cục
Số 90, Phố Mã-Mây, Hanoi (Tonkin)

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC CỦA NGƯỜI VIỆT-NAM
金銀貨商
BIJOUTERIE — ORFEVRERIE

NAM-BẢO

Hanoi — 16, Rue de la soie, 16 — Hanoi

CHẾ-TẠO : — Vòng tuyến, hạt, nhẫn, giầy đeo đồng hồ, giầy truyền, dây xây, cán ô, tút-bọc, vỹ thuốc lá, hộp thuốc lá, và điếm, v. v... bằng vàng đúng tuổi đúng cân và toàn bạc nén. Có nhiều thợ khéo để làm hàng riêng các quý khách đặt tới-riêng.

BÁN : — Vàng điệp Vĩnh thịnh-long, một đã thực có các mặt: ngọc-thạch, giầy đeo thời-trang, giầy kim-khánh giầy kim-tiền, đồng-hồ quả quít vỏ bạc và vỏ kền, v. v.

Buôn bán chắc chắn, nói lấy sự tín cẩn làm gốc. 2643

PHÒNG THĂM - BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ **MAURICE LOUBET**
Thưởng thọ độ ngũ đẳng Bắc cấp bội tinh.
Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tanis, Fes, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai cập) Huế
Ngoại khoa, hô-hấp, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA LONG, 32.
KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
3018.

Hàng bên Pháp mới sang

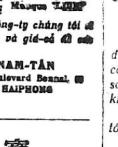
Bản hiệu mới nhận được các thứ hàng dùng về mùa rét để may quần áo tây: drap fantaisie, gabardines couleurs pour complets, laine pardessus et tissus impermeables và các thứ mũ dạ, etc...

HỢP-KỒNG-THÀNH
99, Rue de la Soie
3354 HANOI

BUÔN TẠI GỐC, BÁN TẠI NGỌN

Có lời kính đại để Quý-khách biết Công-ty chúng tôi mở xưởng tại Hải-phòng làm đủ các thứ ghế máy kiểu « Thonet »:

Chaises
Canapés
Fauteuils
Rocking-chairs
Porte-manteaux
Tables et Lits

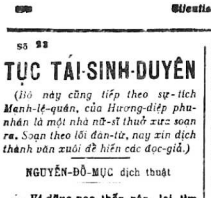

Quý-khách ở xa cần thứ nào, mua buôn hoặc mua lẻ xin viết thư cho Công-ty chúng tôi sẽ gửi ngay kiểu-mẫu và giá-cả đề cho Quý-khách biết.

NAM-TÂN
65, Boulevard Beaucl, 65
HAIPHONG
3002

華 PAO-VA 寶

23, Phố Hàng Bồ, Hanoi
歐人竹蘆門商進行內河京東

Chúng tôi có lời kính trình các quí-khách biết rằng chủ trương của chúng tôi là để chiều khách, cho nên không những là bán giá thật rẻ, lại còn càng ngày càng thêm hàng lêu-chõng đủ mọi thứ, không kể những đồ vàng bạc thường dùng, chúng tôi lại có buôn ở bên Hồng-kông và Shanghai những đồ trân châu, hồ phách, ngọc thạch, nói tóm lại là đồ các thứ thật rất quí, lối cổ, lối kim mà ngày nay ở cõi Việt-Đông đang quen. Chúng tôi lại có bán cả mọi thứ đồ sứ Giang-tây như là lọ, bát, tử bình bằng sứ, vân vân.

Đồng kỳ tân vừa rồi, bản-hiệu lại mới thỉnh thêm được giảm ba tay thợ khéo ở bên Tàu sang, nào là thợ kim-hoàn, nào là thợ chữa các thứ đồng-hồ. Xin các qui-khách chiếu-cố cho thời chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm. Các ngài đến xem, chúng tôi cũng xin nghênh tiếp một cách rất lịch-sự.

PAO-VA
Gérant. — *Successeur, n° 23. Rue des Paniers, Hanoi.*

NHÀ-ĐỂ MỚI

70, Phố Hàng-Đồng, Hanoi

Nhà Đề quan Docteur PAUCOT có 40 buồng, sạch sẽ, tinh mạc, điện máy, đã dàng như phòng khách Ô-tôm, có người hầu hạ nước nôi, giặt-giũ, và phát áo lợt lòng, sữa, chai nước sống, cải, và có tủ, có xiêm.

Sự trông nom lại có hai bà Sages-femmes đề tử chức rồi là bà Phạm-thị-Lý và bà Ng-thị-Yến ở hẳn trong Nhà-Đề hàng Đồng đề đề đẻ và tiếp đãi các bà, mà tiền ngày nào cũng lên thăm bắt mạch khai đơn cũng không lấy tiền. Bà nào muốn tiện mời về đẻ ở nhà cũng được.

Ai bằng huyết, tiểu ẩn, huyết bạch, hãm hoi, muốn chữa đề vào chữa cũng được (năm riêng). Xin mời lại xem và hỏi cách thức.

Mỗi bà một buồng, 10 ngày. **6$00**
Mỗi bà một buồng, 10 ngày. **10.00**
Mỗi bà một buồng, 10 ngày. **15.00**
Mỗi bà hai buồng, 10 ngày. **20.00**

Ra vào tự do
2557

Xin nhận kỹ kẻo lầm

TÂN-LONG
RELIURE ET CORDONNERIE
72, Rue du Pont-en-Bois, 72 — Hanoi

Kính trình các qui-khách :

Bản-hiệu chuyên nghề đóng giầy và đóng sách đã lâu năm, làm rất kỹ lưỡng, dùng những giá tốt.

Đã được các qui-khách tin dùng nhiều lắm. Nay có một hai nhà buôn hám lợi mua giầy của những kẻ vô sỹ bắt chước dấu của bản-hiệu đóng vào giầy mà bản-hiệu chưa bắt được tang. Nên các qui-khách lầm mua phải giầy giả hiệu. Vậy xin các qui-khách tường nhận cái dấu bỏ-giục và cả hóa long của bản-hiệu, cho khỏi mang tiếng.

Nếu các qui-khách có muốn mua được giầy thực hiệu thời xin gửi thư đến cho, bản-hiệu sẽ gửi ngay.

2082 TÂN-LONG, kính cáo.

Tối hôm nay! Tối hôm nay!

Xiếc HARSMTON'S

BỌN HÁT XIẾC RẤT TO VÀ ĐỦ THỨ THÚ
Hát tại trước cửa nhà hát Tây
CÓ 30 NGƯỜI TÀI-TỬ RA TRÒ
Bọn này toàn là người mới cả

Rất lớn! Rất đẹp! Rất vui!

Đại diễn ban ngày

Chủ-nhật 17 Décembre 1922, hồi 4 giờ chiều

Quý vị muốn mua vé hạng nhất xin đến tại phố MM. Arrive Freres số nhà 81, đường Jules Ferry, Hanoi, ở đó có bán vé luôn luôn trong mấy ngày làm trò.

Vậy trước hết xin hãy đến xem các giống thú của Công-ty lấy tại Nào là: voi, sư-tử, cọp, beo, gấu, lừa, ngựa vằn, vân vân.

GIÁ CHỖ NGỒI

Phòng 6 chỗ ngồi	18$00	Ghế nang chỉ	1$50
Phòng 4 chỗ ngồi	3 00	Ghế hàng ba	1 00
Ghế hàng trước	2 00	Ghế hàng sau	0 50

Những trẻ con về lính tráng đội, được phép giá nửa tiền hạng nhì và hạng ba ngày *matinées* mà thôi.
3363.

園興東 ĐÔNG-HƯNG-VIÊN

HANOI — 90, Phố Hàng Buồm, 90 — TONKIN
Giây nói số 272

HIỆU CAO-LÂU VÀ TẠP HÓA

Bản-hiệu mở từ năm 1893, là một hiệu cao-lâu Trung-hoa mở trước nhất ở Hà-thành này. Nhà cửa rộng-rãi lịch-sự, có phòng nhỏ để quý-khách ngồi riêng và phòng lớn để đặt tiệc to.

Các quý-khách muốn đặt tiệc tại bản-hiệu, hay là đem về nhà cũng được, giá cả phải chăng.

Các món ăn Tây đều làm được cả, và cách nấu-nướng vừa-vặn, trong-sạch.

Nay bản-hiệu được phép bán cho cả binh lính Tây, Nam, vậy mời các ngài chiếu-cố cho.

XIN XEM CHO KỸ

Phàn nhiều các quý-khách xem bác thấy cái đáng cáo-bạch của bản-hiệu đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà tìm ra không đồ được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài tự rày đề có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ ạ.

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Trảng-tiền, số nhà 54 Hanoi. »

Tay kính,
Ed. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi

Xe đạp hiệu « Royal »

MỚI ĐẾN NHIỀU LẮM:
Xe đạp thi
Thượng hạng . . . . . **600 f.**
Xe đạp đi chơi
Thượng hạng . . . . . **575 f.**
Bán tại : **M. WIÉLÉ**
45, Rue Maréchal Joffre (sau Phố cửa Đông) Hanoi.
3306

CÁC CUỘC ĐI XEM

然 SĂN-NHIÊN 然

Tối thứ bảy :
THÍNH-NGUYỆT-LÂU
(Tích hát mới soạn)

Tích này diễn một chàng công-tử là Kha-Lang ham mê một người con gái là Ỷ Hà, vì tình đến nỗi hai người cùng chết. Sau hai người hồi lại, công-tử đi thi đỗ, nhân duyên lại được tái hợp.

Diễn rất vui trò, mời các qui-khách đến xem sẽ biết.

Tối chủ-nhật :
CON ƠI MẸ PHẢI LẤY CHỒNG
Tối thứ hai :
TÒ TRƯƠNG KẾT NGHĨA

Những tích này diễn vui trò, lại có ý vị, chắc qui-khách đã biết, nên bản rạp xin diễn để hiến các qui-khách.

Sắp diễn :
Ông Nguyễn-ngọc-Chân đang luyện tập bạn hát đề diễn tích :
CẦN TẠO-HÓA

CINEMA PALACE

(Nhà chiếu bóng lớn phố Paul-Bert)

Bắt đầu từ thứ tư 13 đến thứ ba sau 19 Décembre 1922

TUẦN-LỄ ĐẠI-HỘI VÀ MỸ-THUẬT

Ba buổi ban ngày thứ năm và chủ nhật chớp từ 3 giờ chiều, thứ bảy chớp 5 h. 30

CHƯƠNG-TRÌNH

Tuần lễ thứ hai từ thứ tư 13 đến thứ ba 19 Décembre 1922

THỜI-SỰ « ÉCLAIR »

« LÒNG KẺ CẢ »
Bi kịch chia làm hai thiên của soạn giả Séverin-Mars.
Thiên thứ hai

Nghỉ

SỰ NÁO-ĐỘNG CỦA Á FATTY VÀ TÊN PICRATT
Hài-kịch buồn cười nổ bụng

CẦN-CÁO
Tuần lễ sau sẽ chiếu phim
« CARMEN »
Rất đẹp, rất hay, có đàn, có múa, có nhiều mỹ màng trong hoàng

Ngày nào cũng có nhạc, chỉ trừ tối thứ hai và chiều thứ bảy

S5 22

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bỏ này cũng tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối đàn-từ, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

... *Vệ đăng-ngạ* thấy vậy, lại thêm lời khuyên-giải *Phi-loan* quận-chúa. Thời-giờ thấm-thoắt, đã đến ngày mồng một tháng mười, hôm ấy mới là ngày cử-hành đại-lễ để phong *Triệu cầu* làm phò-mã.

Phò-mã *Triệu-cầu* trước bái tạ thượng-hoàng và thái-hậu, sau bái-tạ *Ôn-phi* và *Mai-phi*. Hết thảy mọi người trong cung, ai trông thấy *Triệu-cầu* cũng đều khen-ngợi cái dung-mạo *Triệu-cầu* thật giống *Mạnh-lệ-quân* như đúc.

Thái-hậu vui cười, ngảnh lại bảo *Ôn-phi* rằng:

— Bà *Ôn-phi* ơi! Bà xem cháu tôi có đáng đôi với *Gia-tường* công chúa đó không?

Ôn-phi qui mà tâu rằng:

— Muôn tâu thái-hậu! thần-thiếp xin cái đầu bái-tạ cái thảm ân của thái-hậu đã giả lòng thương *Gia-tường* công-chúa mà kén phò-mã cho. Phò-mã nay vẫn tài vẫn lược, quả đã đáng một con nhà, *Gia-tường* công-chúa được đẹp duyên với phò-mã, thật là may-mắn lắm thay. Cứ lấy cái dung-mạo bề ngoài mà nói thì *Gia-tường* công-chúa cũng không thể theo kịp

Phò-mã *Triệu-cầu* sụp lạy rồi xin lời huấn-dụ. Thái hậu nói:

— *Gia-tường* công chúa vốn là người tính-nết hiền thục thì cháu nên phải một lòng kính yêu. Còn *Gia-tường* công-chúa kia đối với cha mẹ chồng, cũng nên phải giữ cho trọn đạo làm con dâu, chớ có cậy mình là kim-chi ngọc-diệp mà không tu phụ-chức.

Thái-hậu lại truyền nội-giám đưa phò-mã *Triệu-cầu* vào bái-yết tổ-hoàng-hậu và hữu-hoàng-hậu. Khi *Triệu-cầu* vào tế cung thì *Hàng hậu* truyền miễn lễ, vì có tiền-dạng, không thể ra tiếp-kiến được.

Triệu-cầu lại lui ra đi sang hữu cung thì thấy rèm châu đã giỏ, các cung-nữ đứng sắp hàng hai bên, hình như có ý đợi phò-mã *Triệu-cầu* vào bái-yết. Phò-mã *Triệu cầu* thấy vậy, cố ý không bằng lòng, vì *Phi-giao* hoàng-hậu là em, cớ sao lại bắt anh vào lạy.

Triệu-cầu bất-đắc-dĩ cũng phải sụp lạy mà rằng:

— Muôn tâu hoàng-hậu! kẻ hạ thần là phò-mã *Trần-cầu* vào bái yết.

Bỗng nghe phía trong rèm có tiếng oanh thỏ-thẻ phán rằng:

— *Triệu-cầu* thái-hoạnh ơi! em xa-cách thân-huynh trong mấy tháng nay vẫn lấy làm khát vọng. Chắc ngày nay học-nghiệp của thân-huynh đã cao hơn trước. Trước kia thân-huynh chỉ lo em tính-khí cương-cường, khó giữ trọn được nữ-công và phụ-đức. Ngày nay em đội ơn thánh thượng, hữu-hậu thượng-hoàng và thái-hậu, em tưởng cũng chưa có điều gì đã đến nỗi điểm-nhục gia thanh, chẳng hay từ đây trở đi, thân-huynh còn phải lo thay cho em nữa không? xin thân-huynh chỉ bảo cho biết.

Triệu-cầu nghe rõi, liền rằng:

— Muôn tâu hoàng-hậu! Những lời kẻ hạ-thần kì uyên-cạn, là giữ cho trọn cái chức-phận làm anh. Hoàng-hậu cảm lời nói của kẻ hạ thần mà thánh-đức tự được trước sau như một thì chẳng những là hạnh phúc cho nước nhà, tại là hạnh-phúc cho cả hoàng-hậu nữa. Nếu hoàng-hậu chỉ tạm dẹp uy-nghiêm, giả ước lễ-pháp thì cái lo của kẻ hạ-thần cũng chưa lấy chi làm quá đáng vậy.

Phi-giao hoàng-hậu nghe lời tâu, mặt đỏ bừng-bừng, cau đôi mày liễu lại, rồi cười nhạt một tiếng mà phán rằng:

— Em xin tuân lời dạy. Nhưng thân-huynh nên biết rằng muôn việc chẳng qua bởi trời, thì-dụ như một mẹ sinh ra hai anh em rượi, nào ngờ đâu ngày nay em lại ngồi trên sập rồng đề cho anh phải cái đầu sụp lạy bao giờ. Thế mới biết người ta chồng nhau với trời sao được. Thôi, ngày nay là ngày cát kỳ, thân-huynh hãy lui ra

Mã-thuận đứng ở phía ngoài, liền nói:

— Thôi, phò-mã lui ra, hoàng-hậu bước vào rồi!

Triệu-cầu hầm-hầm tức giận mà lui ra. Khi ra đến cửa cung, nội-giám dắt một chiếc ngựa ngọc-cẩu mã, yên gấm lưa vàng, cởi với *Triệu cầu* rằng:

— Dạ dám hầm phò-mã! thượng-hoàng sai tôi dắt chiếc ngựa này ra đây để phò-mã cưỡi về phủ.

Phò-mã *Triệu cầu* về đến trong phủ, đã thấy được hòa trăm ngọn, sáng như sao sa, đình trăm hương bay, nhà vàng đồ ối, mấy tên nội-giám đến báo trước là *Gia-tường* công-chúa đã sắp tới nơi, có 3 vị hoàng-thân đi hộ-tống. *Hoàng phủ thiếu hoa* nghe báo, vội-vàng cùng các con ra đón. Bấy giờ *Gia-tường* công-chúa đi một chiếc loan-giá, cung-nga thái-nữ vây kín xung quanh. Kiệu hoa ghé đến trước thềm, rồi *Doãn thượng-khanh* phu-nhân cùng *Nguyên-long-quang* phu-nhân vén màn mời công-chúa xuống kiệu.

Phò-mã *Triệu-cầu* mình mặc áo long-bào, cùng *Gia-tường* công-chúa đốt hương làm lễ tham-bái thiên-địa, lại cùng giao bái, rồi dắt tay nhau vào tân-phòng. Hai bà phu-nhân đưa công-chúa vào trong phòng, tháo mũ cởi áo cho công-chúa, bấy giờ mới lui ra.

Sáng hôm sau, phò-mã *Triệu-cầu* dậy sớm, ra bái-kiến cha mẹ và các tôn-trưởng. *Mạnh-gia-linh* phu-nhân nói:

— Cái dung mạo của *Gia-tường* công-chúa, dẫn rằng xinh-đẹp, nhưng so với hiền-sanh công-chúa còn thua kém một vài phần. Tuy vậy mà công chúa có về tôn-nghiêm, thật đáng là đông-đối « Kim chi ngọc-diệp » vậy. Chẳng hay đêm qua công-chúa nói những chuyện gì?

Doãn-thượng-khanh phu-nhân cười mà bảo rằng:

— Đêm qua công-chúa nói những chuyện gì thì khi nào hiền-sanh chịu lỗ cho ai biết.

Mọi người nghe nói, cũng đều cả cười. Lại nói chuyện *Đỗ-man hưng-phục* nguyên là một đứa đại-gian-hùng, Gia tư giấu kẻ bách vạn, chỉ mong có một sự thăng quan tiến tước mà thôi. Nay làm ngự-sử đã lâu năm mà chưa được thăng, vẫn có lòng oán-giận *Lương* thừa-tướng và *Doãn* thừa-tướng.

Đỗ-man hưng-phục thấy nội-giám *Mã-thuận* là người đắc-sủng ở trong cung, mới đem vàng ngọc giao kết với *Mã-thuận* để phàm trong hai cung có tin tức gì thì *Mã-thuận* lại thông báo cho *Đỗ-man hưng-phục* được trông.

Đỗ-man hưng-phục đò biết *Phi-giao* hoàng-hậu tính-khí cương-cường, vẫn lấy *Mã-thuận* làm tâm-phúc, hơi tỏ cái ý còn e-nề có phụ huynh, bèi vậy *Đỗ-man hưng-phục* mới tâu xin gia-phong « Cứu-tích » cho *Hoàng-phủ thiếu-hoa*, tức là cái kế ly-gián để khiến cho *Hoàng-phủ thiếu-hoa* phải về hưu đó.

(Còn nữa)

Scanned by CamScanner
Digitized by USTH Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng cấu - Kho sách Nha Quê ủng hộ

MM. Uong-Hoa, Uong-Thiep, Uong-Phung, Ngô-qui-Dj, Thái-văn-Bôn, Lê-văn-Khá, Đặng-đình-Quế, Uong-Phoc và Huỳnh-Thanh.

Hãng Fiardet Cie đã một nhà Pháp-thương đến mở cửa hàng tại xứ này đã lâu rồi, trở thông-quyền ở trong các tỉnh Trung-kỳ, buôn bán hàng xuất cảng nhập cảng, lại bảo lãnh, việc vận tải của các công-ty Hải-thuyền. Số người trong hãng có dư trăm, làm viên công vụ đã thâm niên, rất là cần lao mẫn cán. Năm nay lại nhân dịp Hoàng-thượng ngự-giá Âu-du, tự tức khai hoàn cho đến lúc hồi loan bao nhiêu đồ hành-trang ngự dụng, cùng là biết bao nhiêu của kỳ vật quí, công xảo tinh vi, đáng giá tiền ức bạc vạn của ngài ngự đã mua sắm ở bên Thượng-quốc đem về, đều giao phó cho hãng ấy coi sóc chăm nom, trước sau đều được thập phần hoàn hảo. Hoàng-thượng mới gia đặc ân ban thưởng cho.

Hôm 5 Décembre, có quan Lang-trung cẩn tín là ông Lê-minh-Điền, khám mạng Thánh-chỉ vào đình kim-tiền cho các ông tại nhà chủ-hãng ấy M. Mellet. Khi các ông được lãnh kim-tiền rồi đều bái tạ Hoàng-ân. Rồi mở tiệc sâm-banh trao đổi lời chúc tụng rất nên vui vẻ, ngoài sân pháo nổ ran bùng.

Thuận-Thành

BOTTIER-CHAPELLIER

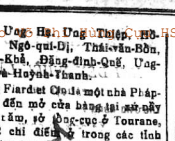
7, Rue des Caisses, Hanoi
(Số 7, phố Hàng Hèm)

Bản-hiệu vừa đóng giầy tây giầy ta và làm mũ, đủ các kiểu giá tinh trung bình.

Có catalogue để biếu các quí-khách.

NGUYỄN-TIẾN-HÀM,
kính cáo.
2052

Hiệu GIU-ICH tức là Công-ty CHU-VĂN-MINH ở Haiphong, đường Sadi-Carnot, số 115, có nhà máy nấu dầu pa chê các thứ sơn-tây để các nơi đại dân. CON GÀ VÀNG.

Sơn rất lợi, giá bán phải chăng, xin đừng báo chiếu cố nội-hóa, cứ viết thư cho bản-hiệu tận nơi.

Hàng bầy Hội-chợ : gian thứ 46, giãy E (mới làm) xin mời các quý-khách quá bộ đến xem, tôi mời tin cho bản hiệu, gọi là chút phần chân-chính kỹ-nghệ nước nhà.
3055

興 CHẤN-HƯNG 眞

[illegible]
2056

Lại về chốn cũ

Hiệu **LỢI-THÁI** ở phố hàng Bạc, số 104, nay mới dọn về nhà số 110.

Nhân tiện kính trình quí-khách ở các tỉnh xa được biết hễ các ngài hỏi giá vàng mà bản-hiệu đã có giấy thép trả lời, nếu thuận giá thì xin gửi Commande bằng giấy thép ngay, bằng chậm trễ năm bảy ngày, mà vàng lên giá thì bản-hiệu lại phải tính theo giá mới.
2065

PHAN-THÁI-THÀNH

HANOI — 4, RUE DES CANTONNAIS, 4 — HANOI

MỚI ĐẾN : LÁM KIỂU, NHIỀU MŨI RẤT ĐẸP

BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ

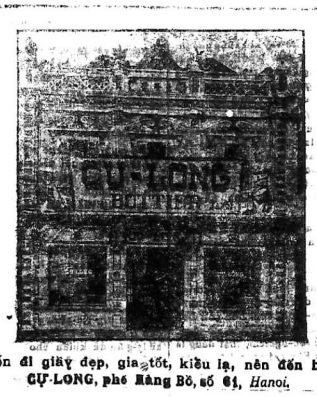
Đủ các thứ hàng Tàu, hàng Tây, hàng Ta, hàng Saigon và các thứ vải

Bản-hiệu lại có thợ may rất khéo để may quần áo ta và quần áo tây đủ các lối

NHỮNG BỐ TƠ LỤA HIỆU C. J. BONNET LÀ TỐT HƠN CẢ

PACHOD Frères & Cie LYON
2050

Muốn đi giầy đẹp, giá tốt, kiểu lạ, nên đến hiệu CỰ-LONG, phố Hàng Bồ, số 61, *Hanoi.*

Distillerie du Nord

NGUYỄN-VĂN-MẬU & Cie

31, Bd Henri d'Orléans, Hanoi

Mới có một nhà của người Nam-Việt được phép lập lên để chế các thứ rượu mùi, hiệu là ÔNG-SAO, nơi với các thứ rượu đã chế ra bán tại Bắc-kỳ thì khác nhau lắm, xin quý khách nhận rõ hiệu tem giấy có ÔNG SAO khỏi nhầm.

Bản-hiệu bán buôn, bán lẻ giá tính rẻ và xin các quý-khách chiếu cố đến cho.

Quý-khách ở xa muốn mua thứ rượu gì xin hỏi hoặc điều gì xin cứ viết thư cho bản-hiệu thì bản-hiệu xin trả lời ngay.

Ống nói số 237
2073

NAM-HƯNG-THÀNH

18, Rue des Caisses, 18
(Phố Hàng-Hòm)
HANOI

Kính trình các quý-khách biết cho rằng bản-hiệu xin nhận vẽ chuyên nghề làm sơn vẽ theo lối Nhật-bản, và lối Annam như là các thứ hòm, hộp, trạp, quả, vân vân. Các thứ đồ nét như hoành-phi, câu đối, cuốn thư cũng các thứ tranh cảnh bằng sơn vẽ vào kính hoặc là vào vải và các thứ ghế bàn uốn bằng song làm đúng kiểu chắc chắn, cẩn thận sơn bền mới trơn mới nhã.

Bản-hiệu có bán buôn và bán lẻ. Lại có bán sơn các thứ hàng Saigon hàng tốt, hàng hơn các nơi.

Các quý khách ở xa muốn mua, gửi giấy về bản-hiệu xin tính giá phải chăng và gửi hàng theo cách lĩnh hóa giao ngân. (Contre remboursement)

Xin các quý khách chiếu cố.
2087

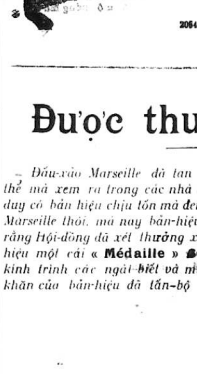
Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ làm giờ sáng.

PHONG-TÀI

HIỆU ANNAM ĐỒNG GIẦY

Số 43, phố Xe-điện (Rue des Pipes) Hanoi.

Kiểu đẹp ! giá rẻ !
Có catalogue riêng, quí-khách muốn xem xin viết thư đến hỏi sẽ gửi biếu.

2064

HIỆU BÀO-CHẾ VÀ LỤC-HỢP

CHẾ THUỐC CHO NGƯỜI ĐẠI-PHÁP VÀ NGƯỜI AN-NAM

Ed. MONTÈS

Quan Bảo-chế hạng nhất, Hà-nội, phố Paul-Bert, số 54

HÓA-HỌC CHẤT và các thứ thuốc bào-chế

THUỐC ĐAU MẮT
Hiệu BONNET-CARD, trị các thứ đau mắt

THUỐC SOLUTION R. của ông HOLBÉ để chữa a-phiện
SOLUTION R. HOLBÉ
2 $ 50 một chai

Theo luật mới sở Mười đồng thuốc này phải xin đơn quan Bảo-hộ người Pháp thì mới có thể mua được.

Gouttes « MÉTHARSINATE »
1 cc 00 một lọ

Thuốc bổ máu; bệnh đau ngực, nổi mẩn không muốn làm mọc gì; thuốc này hay lắm.

Máy thứ bán-thiết hay bán :

Các thứ thuốc nước đựng lọ kín để tiêm vào da như thuốc bổ CACODYLATE DE SOUDE

Thuốc tiêm gọi là 914. *Trị bệnh Giang-mai*

Thuốc ho gió SIROP PECTORAL *dùng cả trẻ con*

Thuốc lao chỉ người làm dùng được thôi

Thuốc lậu hiệu MONTÈS
1 v 00 một lọ
thuốc nóng = 2 v 00 lọ 30 viên
thuốc thật = 0 v 90 một chai

Chữa các chứng lậu : chẳng bị mới hay cũ : uống thuốc các thứ antiseptiques có thứ thuốc blennorrhagiole nào bằng hiệu thì chắc khỏi. Thuốc này đã chữa được số rất người phải bệnh lậu.

Gouttes « VIRGINIE »
1 v 00 một lọ

Trị những bệnh đàn bà như : kinh nguyệt không đều, hoặc thì hành kinh đau đớn mình mẩy, như đau bụng, uống thuốc này đỡ hoặc sau lấy lại mau tốt trong chỉ độ hơn tuần.

ĐỒ BUỘC THUỐC
ĐỒ DÙNG ĐỂ THÍ-NGHIỆM HÓA-HỌC

ĐỒ MO-SÉ
Kính-hiển, đồ-hình, thuốc-hình hiệu LUMIÈRE và JOUGLET và giấy-hình, thuốc *Citrate* và thuốc *Bromure*

Bán cuốn và bán bao lẻ

Bán cất và bán lẻ

« THUỐC DÉRÉ »
0 $ 90 một chai 1/1 Litre

Trị bệnh giang mai bất kì mới hay cũ. Dùng thuốc này rồi thì nên uống thuốc này cho tiệt nọc. Dùng thuốc khác rồi cũng nên phải uống thuốc này thì mấy chốc khỏi hẳn được : Thuốc này rất hay, rất quí : ai chẳng hại gì đến sự sinh dục, lại bổ sức cho người có bệnh.

Muốn dùng thuốc này trong một tháng thì nên mua một chai lớn litre. Giá có 2 $ 00 mà thôi

Nước hoa vệ-sinh mới sang

Kính trình các quý-khách biết rằng hiệu tôi bán thứ nước hoa Joan de Paris gọi-là Arôme des Feilahs dùng để xức thuốc-lá, thuốc-điếu-và xì-gà.

Lại có bán đủ các thứ như sau này : nước gội-đầu, cà-rem, phấn, xà-phòng thơm, vân vân.....

Bán tại hiệu VŨ-QUANG-PHÚC
Thảo-khoản
48, Phố nhà Thờ, 48, Hanoi
Độc-quyền Đại-lý Bắc-kỳ.

Bán sỉ và bán lẻ, giá tính phải chăng.
2058

TRỢ-THIÊN-ĐƯỜNG

Phố Hàng Lọng, số 30
Phòng giấy ở Hàng Phèn, số 29
(Rue du Vieux Marché)
Hanoi

Bản hiệu mới xin được phép chuyên-trị về việc bịnh bị có ốc các thứ đã và nên thứ âm nhạc cho thọ. Lại có cả một bọn thầy đi đó quan, trị huyết, cầu hồ đau tinh, và mọi bọn bán-dân thấy việc bệnh bị chi rồi là vui vẻ, mà chẩn-trị về độ hiểu thì rất là khoản rộng. Tính giá rất rẻ. Các ngài ở xa muốn thuốc bản-hiệu công xin chịu.
2062

CỬA HÀNG
GUIONEAUD FRÈRES

BORDEAUX HANOI HAIPHONG

Hiệu buôn bán đứng đắn toàn-thể — Hiệu mở ra ở xứ Bắc kỳ từ năm 1890

Có lời bá cáo cùng qui-khách bản quốc biết rằng bản hiệu có những thứ rượu vang uống thường thật tốt và các thứ rượu vang qui cực phẩm. Rượu mùi đủ các thứ thật thanh-vị. Đồ hộp thực-phẩm đủ thứ nhất hảo hạng.

Lại riêng có các thứ rượu uống bổ và khỏe nữa.

Ai muốn biết giá hàng và xin mẫu hàng cứ viết giấy về thì bản hiệu sẽ gửi biếu, không mất tiền.
2053

Được thưởng gì ??

— Đấu-xảo Marseille đã tan cuộc từ hôm 15 Novembre 1922, thế mà xem ra trong các nhà làm mũ ở xứ Đông-Pháp này chỉ duy có bản hiệu chịu tốn mà đem các thứ mũ đến trưởng đấu-xảo Marseille thôi, mà nay bản-hiệu mới được tin ở bên Pháp sang rằng Hội-đồng đã xét thưởng xong mà đã mông-thưởng cho bản-hiệu một cái « **Médaille** » **đồi-tinh vàng** ; vậy xin có nhời kính trình các ngài biết và mừng cho nghề làm các thứ mũ và khăn của bản-hiệu đã tấn-bộ lắm rồi.

Nay kính
HAI-CHINH
76 Phố Cầu-Gỗ 76
HANOI

THUỐC CHỮA BỆNH THƯƠNG GIÁN

Chúng tôi lấy làm bản-hạnh mà bá-cáo cho công chúng đều biết rằng quan Bác-sĩ Leroy, là thầy thuốc, coi các nhà thương ở Ba-lê mới tìm được một thứ thuốc rất công hiệu để chữa những bệnh không ngờ được, bệnh đàn gãn, bệnh già, đánh trống ngực, khó thở, đề làm cho chỉ được yên lặng và được tỉnh tưởng.

Quan Bác-sĩ Leroy nghĩ bảo thuốc Neurinase này đúng mà chữa bệnh không ngủ được, hay gắn, ăn cơm thì rất là công hiệu. Vậy đã một chữ thuốc rất tốt, không nguy hiểm gì cả, mà ở xứ nóng dùng thì lại càng tốt lắm.

Ở đâu hàng bảo chế có đều có bán cả.
2056

Lại mới sang

Kỳ tàu vừa rồi, bản-hiệu mới nhận được các thứ hàng, xin kể như sau này: Satin hoa to và satin hoa nhỏ thường bảo hàng, satin trơn tối, satin hoa thủng, hàng mới kiểu lạ, đoạn thâm tối, đoạn huyền thượng hạng, đoạn thâm Thượng-hải, faille hoa, faille vân, faille trơn, da, thâm thật đẹp (drap noir), alpaga (maga tốc), gabardine laine, gabardine coton, laine pardessus, nhưng to thâm và nhưng to các mùi, vải lớp mui xe thật dầy vân vân... Có gửi mẫu đi khắp các nơi.

PHAN-HƯNG-THÀNH
26, Rue des Cantonnais, Hanoi
2040 Kính cáo.

Ancien Etablissement TSANH-TSOI dit TRẦN-TÀI-MẬU, Fondé en 1892

TÉLÉPHONE N° 667

茂才隱 TSANH-HAP-TSAO Frères, Successeurs 協泰

N° 104, Quai Canton. — HAIPHONG

Chuyên nghề thầu khoán, làm cửa nhà và cầu cống

Bản đủ các thứ gỗ nguyên cây và gỗ sẻ các hạng gửi đi các nơi, có máy cưa (Scierie) làm thật nhanh và cẩn thận, và có đứng nhận bán xi-măng cho sở Cimenterie.

Làm đủ các hạng ống xây cống, dẫn thủy bằng xi-măng (buses en ciment).

Làm đủ các thứ chẩn-cung, tường-hòn, gạch-hoa đủ các mùi bằng xi-măng để lát nhà.

Làm đủ các thứ Sơn cửa nhà, Huile, Peinture, Verni, dầu Essence térébenthine, Colephane và Cire đóng chai.

Có bể-cạn (bassin de radoub) cho thuê để chữa Tàu-thủy

Quý-khách ở xa cần dùng việc gì hay muốn mua thứ gì, xin cứ viết thư cho Bản-hiệu, hoặc chữ Tây, chữ Tàu, chữ Annam, Bản-hiệu cũng xin trả lời ngay lập tức.
2036

CAO RĂNG

Thuốc Cao này thơm thơ trong sạch khỏi giáo, ngừa khỏi đau răng, sâu răng, cam răng; răng lung lay ngậm thì vững lại, bán tại hiệu Vạn-Xuân-Đường, số 211, phố Tiền-an, tỉnh Bắc-ninh (Tonkin).

Song liệu mỗi nhiễn giá. . . 0 $ 20
Đơn liệu mỗi phiên giá. . . 0 10

立即拔蟲牢牙固齒 萬春牙膏止痛

Các hàng tạp hóa và các hàng bào chế các tỉnh biếu đã nhiều nơi mua buôn để bán lẻ, ngài nào muốn mua buôn xin gửi tăm lại. Các nơi đã ấn định có bán bộ như sau này: hiệu *Mạc-Đình-Tư* số 136, phố hàng Bông, Sở bán bản lẻ số 3, phố hàng Bông, nhà in *Đông-kinh Ấn-quán* số 82, phố hàng Gai, hiệu *Vĩnh-Lợi-Vinh*, số 88, phố hàng Đồ hiệu *Hạnh-Nhân-Đường* số 81, phố Phúc-kiến, hiệu *Vĩnh-Xương* số 27, phố Hà-trung, hiệu *Quảng-Lợi* số 12 và hiệu *Hiệu-Hợp* số 27, phố Chợ nhớn Cũ, hiệu *Phạm xuân-Trang* số 62, phố hàng Bạc, hiệu *Vĩnh-Hợp-Thành* số 119, hiệu *Hạnh-Hoa-Đường* số 127, và hiệu *Anh-Hoa Đường* số 131, phố hàng Buồm, hiệu *Phương-Đình* số 109, phố Cửa nam, Hanoi, hiệu *Hợp-Hưng-Long* số 23, phố khách-Haiphong, hiệu *Quảng-Lợi Ích* số 25, phố Long Bàng và hiệu *Hoa-Sinh-Sương* số 107, phố khách, Nam-định, hiệu *Đức-Phong* số 166 phố Đông-thị, Kai-dư-ròng, hiệu *Phúc-Hưng* bán lẻ hiệu tỉnh Phúc-yên, hiệu Vân Ấn phố Tân thái tăng Yên-bay, hiệu *Đức-Trường* phố Việt lợi-tinh Việt trì tất cả những kể trên đó bán hộ cả thứ thuốc thấy con người và cần thứ cần dùng khác nữa, đều công hiệu cả. Xin cứ quí-khách chiếu cố.
2039

Télégraphique : Van-xuân-đường, Bắc-ninh.